

עבודת השם

כרלת "מזכר"

ביניהם דברי תורה וכו'. וכן בכלל מזכה, שישתדל לתקן תקנות והנהגות ישרות בעירו, כגון שיעשו קופה לעניים בפתח בית הכנסת וכדומה. כלל הדברים, כל אשר יוכל לומר אל נא אחי תרעו, וכל אשר יוכל להיות מעשה את אחרים לדבר מצוה בדבריו או שממנו יראו וכן יעשו, זכות הרבים תלוי בו: (פלא יועץ).

כל יהודי וגם אתם יכולים לחזק ולעודד ולשמח כל בר ישראל, כי כתוב (משלי כבז): "נר הוי"ה נשמת אדם", כל יהודי הוא נר, נשמת יהודי באה מעולם האצילות. אתם יודעים, יהודים יקרים, מהי יקרתו של כל יהודי? שהוא בבחינת נר. ונר אחד יכול להדליק אלף נרות, עשרת אלפים נרות, מאה אלף נרות ומיליון נרות, אם תיקחו את עצמכם בידיכם, ותצאו מהדיכאון שלכם, תצאו מהמרירות שלכם, תצאו מהקטנות מוחים שלכם, ותתחילו לחזק את אחרים, תראו שגם לכם יהיה טוב. שזו מעלת הצדקה שאדם עוזר לזולת, וזו "סחורה טובה" בעולם הזה ובעולם הבא, בעולם הזה כולם אוהבים אדם שמחזק, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט): "טוב הכל חפצים לשמוע, כל אחד רוצה לשמוע דבור טוב, ואומר: "אל תשבור אותי, אני ממילא שבור מכל הצרות והייסורים, אתה בא לזרות מלח על פצעיי? מספיק סבלתי בזה העולם, אל תדכא אותי, אל תיאש אותי" וכו', כי אדם אוהב לשמוע דברים טובים. לכן כל דיבור ודיבור שאדם מדבר עם הזולת, מחזקו ומעודדו ומשמחו, זו "סחורה טובה" למעלה בעולמות העליונים. והקדוש ברוך הוא מאוד מאוד אוהב יהודי שמחזק יהודים אחרים, יהודי שמפיח חיים באחרים. לכן, במקום לשקוע בייאוש, במרה שחורה ובדיכאון, תצאו מעצמכם, ותתחילו לחזק את אחרים, ובזה גם אתם תתחזקו, כי כך אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קפד): כשאחד מדבר עם חברו ביראת שמים, מחזקו ומעודדו, נעשה אור ישר ואור חזר, אדם מדבר את הדיבורים הללו לזולתו נקרא אור ישר, ובזה שדבר עם הזולת, חוזרים הדיבורים אליו בחזרה, וזה נקרא אור חזר, כי הרבה פעמים אדם יודע מדיבורים אלו, והם שקועים ומנוחים אצלו, ושמונים בחובו, אך הוא שקוע בייאוש, וברגע שמדבר אל הזולת, הוא מוציאם ממנו, מתוכו, והם חוזרים ומחזקים אותו. (קונטרס סחורה טובה)

"וְיִצְאֶלָה תּוֹלְדוֹת אֶהְרֹן, וּמִשָּׁה: בְּיוֹם, דִּבְרַ ה' אֶת־מִשְׁה־בְּהַר סִינַי." (במדבר ג'ב) ידוע מאמר רבותינו זיכרונם לברכה (אבות ה,ב) כל המזכה את הרבים זכות הרבים תלוי בו. וגדולה מזו אמרו (שם) כל המזכה את הרבים. אין חטא בא על ידו. ויש כמה מיני מזכה. האחד על התורה, כגון ללמד את העם דעת ויראת השם, ואיזוהי דרך ישרה ולדרוש ברבים דברי מוסר וחוקי האלוקים ותורותיו תמיד, אולי באיזה יום מן הימים יעשו דבריו פירות, אם לא למאה לעשרה, ואם לא לאחד, ומה טוב ומה נעים לכתוב בספר קצורי דינים ודברי מוסר והנהגות ישרות. שהרי הוא כדורש בפני אלפי רבבות ישראל, ואולי באיזה דור מן הדורות לאיזה איש ישראלי יעשו דבריו פרות ויהיה מזכה אותו. וידוע כמה הפליגו בזה הקדוש בעוצם שכר ומה נעשה יקר וגדולה למאן דמוכי לחיביא הפלא ופלא: הנה כי כן לא בכח יגבר איש, וברוח שפתיו יוכיח את אחרים. וזו מצוה על כל אדם, לא לחכמים בלבד, רק איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק (ישעיהו מא"ז) ונתחזק לעשות נחת רוח ליוצרנו. ובכלל מזכה, לומר ברכות בקול רם, כדי שיענו אמן, ובפרט בברכות העולים לספר תורה שיש אומרים שאם לא השמיע קולו כדי שיענו הקהל אמן, הוא ברכותיו לבטלה, שאלו הברכות מברך העולה בעד כל הקהל ומוציא את הרבים ידי חובתם (אור"ח סי' קלט סעיף ו'). וידוע שגדול העונה אמן (ברכות נג,ב), ולפי גדול המצוה יגדל שכר המזכה: וכן בכלל מזכה שבעמדו בקהל אנשים, או בסעודות יפתח פיו בדברי תורה, ואף מי שלא ידע דבר דברי תורה, שאול ישאל האיש לתלמיד חכם שבתוכו אפילו דבר קל בדברי תורה, ומתוך דפתח לה פתחא, תורה אזלא ומרוחא ונמצא גורם שיקימו דברי חכמים שאמרו (אבות ג, ד) שלושה שאכלו על שולחן אחד ואמרו עליו דברי תורה וכו'. ושלא יעברו על דברי חכמינו זיכרונם לברכה שאמרו (שם,ג) שנים שיושבים ואין

19:42	כניסת השבת
20:46	צאת השבת
19:34	שקיעה
20:46	ר. תם
5:45	הנץ

הפטרות: "ויאמר לו יהונתן סחר חודהש"

"וַיָּמָת נָדָב וָאֲבִיהוּא לְפָנָי ה' בְּהַקְרִיב־ם אֵשׁ זָרָה לְפָנָי ה'" (במדבר נ"ד) לאחר שבני ישראל דרשו בשר בקברות התאוה, אומר הכתוב: "ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל" (במדבר, בהעלותך יא, טז) שואל המדרש במדבר דבה (טו, כד) ושבעים זקנים ראשונים שהיו במצרים

להיכן נעלמו? אלא בשעה שבאו ישראל לאותן הדברים "וידי העם כמתאוננים" נשרפו כולם באותה שעה, אלא שהייתה שריפתם כשריפת נדב ואביהוא, שאף הם הקלו ראשם בעלותם להר סיני כשראו את השכינה "ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו" (שמות משפטים כד, יא) וכי אכילה ושתיה הייתה שם?! למה הדבר דומה? לעבד שהיה משמש את רבו ופרוסתו בידו והיה נושך ממנה, כך הקלו ראשן כאוכלין ושותין, והיו רואין להישרף באותה שעה הזקנים נדב ואביהוא, ומפני שהיה יום מתן תורה חביב לפני הקדוש ברוך הוא, לפיכך לא רצה לפגוע בהן בו ביום לעשות פרצה בהן, דכתיב "ואל אציל בני ישראל לא שלח ידו" (שם), מכלל שהיו ראויים להשתלח יד. אבל לאחר זמן גבה מהן נדב ואביהוא אף הן נשרפו כשנכנסו לאוהל מועד בזמן חנוכת המשכן ביום השמיני, ע"כ.

לפי מדרש זה, הקדוש ברוך הוא לא רצה להיפרע מנדב ואביהוא ושבעים הזקנים בזמן מתן תורה כדי שלא לקלקל את שמחת התורה, ולכן נפרע מהם בהודמנות אחרת. אם הסיבה שלא להיפרע בזמן מתן תורה היא כדי לא לקלקל את השמחה, מובן מדוע נפרעו משבעים הזקנים בקברות

התאוונה, כי שם לא הייתה שמחה. אך מדוע נפרעו מנדב ואביהוא בזמן חנוכת המשכן, הרי שם הייתה שמחה גדולה לכל עם ישראל שהקדוש ברוך הוא משרה שכינתו בתוך עמו ומעיד שסלח להם על חטא העגל? אך מצינו במדרש במדבר רבה (ב, כה) על הכתוב "וימת נדב ואביהוא לפני ה' בהקריבם אש זרה לפני ה' במדבר סיני" (במדבר ג, ד), וכי במדבר סיני מתו? אלא מלמד שמחר סיני נטלו אפופסין שלחן למיתה, דכתיב "ואל אציל בני ישראל לא שלח ידו" (שמות משפטים כד, יא) אמר רבי פנחס מכאן שהיו ראוין להשתלח יד. ולמה לא מתו באותה שעה?

משל למלך שהיה משיא את בתו ונמצא בשושבין שלה דבר שמחייבו מיתה, אמר המלך אם אני הורגו עכשיו, הריני מערבת שמחת בת. למחר שמחתי באה, ומוטב בשמחתי ולא בשמחת בת. כך אמר הקדוש ברוך הוא אם אני הורג נדב ואביהוא עכשיו, הריני מערבת שמחת תורה. למחר שמחתי באה, מוטב בשמחתי ולא בשמחת תורה, דכתיב "ביום חתונתו וביום שמחת לבו" (שיר השירים ג, יא) "ביום חתונתו" זה סיני "וביום שמחת לבו" זה אהל מועד.

(אור חדש)

סיפור בהמשכים "כך מדליקים" חלק ב

ציצור: סיביר הקפואה, מרדכי תנזין, בן למשפחה חסידית חמה באוקראינה, "זכה" לשבת במחנות כפייה בסיביר עשרים ואחת שנה. הוא היה אחד מרבים שנאסרו על לא עוול בכפם ונשלחו למחנות כפייה על-ידי השלטון הקומוניסטי. **המשך:** "הצעירים הדליקו נרות כדי לאותת לאויבי", אמר התובע. "על-כן יש להשית עליהם גז-דין מוות!". השופט פנה אל מרדכי ושאל: "יש לך מה לומר לזכותך?". ליבו של מרדכי הלם בחזקה. הוא התגבר ושאל את השופט: "האם ההאשמה הזאת היא רק עלי או על כל חבריי?". בקור-רוח מצמרר השיב השופט: "כל חבריך מורדים המתנגדים למשטר, ולכן העונש יושת על כולכם". מרדכי לא היה יכול עוד לכלוא את סערת-נפשו. כל עוד סבר כי רק הוא-עצמו ייענש בחומרה, היה מוכן לקבל זאת באומץ ובגאון, אולם הוא לא היה יכול לשאת את המחשבה שחבריו יומתו בגללו. בכי בלתי-נשלט פרץ מעיניו, ודמעותיו זלגו ללא הרף. שנים רבות של סבל התפרצו באחת. השופט הביט בדממה במרדכי המתאיפת, ולאחר כמה דקות מתוחות הורה לו להתקרב אליו. מרדכי עשה כדבריו, ואז שאלו השופט שוב, עדיין בקול זועף: "יש לך דבר-מה לומר להגנתך?". מרדכי אזר את כל כוחו ואמר בהחלטיות: "יהודים אנחנו. בסך-הכול רצינו לקיים את מצוות דתנו ולהדליק נרות לכבוד חג החנוכה". פני השופט השתנו מעט. הוא קם ממקומו והחל להתהלך אנה ואנה. פתאום פנה אל השומרים וביקש מהם לצאת עד שיקרא להם. בבית-המשפט נותר השופט לבדו עם הצעירים היהודים. הוא פנה אל מרדכי ואמר: "נרות חנוכה אמרת? נרות חנוכה?". התרגשות מזרחה נשמעה בקולו, והוא המשיך: "היודע אתה כיצד מדליקים נרות חנוכה? הנה, אני אלמד אותך איך להדליק...". היהודים הביטו בו בהשתאות, והשופט לקח את כל דפי האישום וקירב אותם, זה אחר זה, אל העששית שעמדה על שולחנו. בתוך דקות בערו הדפים ולא נותר מהם אלא אפר. הצעירים עמדו נדהמים ולא העזו לפצות פה. לאחר מכן לחץ השופט על הכפתור וחיייל המשמר נכנסו. פני השופט הביעו שוב זעם ושאת-נפש, והוא הורה לשומרים לקחת את כל הצעירים ולפזרם במרחק הגון זה מזה, כדי שלא ייפגשו. "צעירים מורדים אלו אינם שווים אפילו את העונש המגיע להם", סינן לעבר החיילים. אולם בית-המשפט התרוקן. רק מרדכי נותר על מקומו בעוד השופט קם לצאת. ואז גחן השופט לעברו ובקול חנוק מדמעות לחש באוזנו: "יהודי אני! מבקש אני ממך דבר אחד – אנא ספר לדורות הבאים איך מדליקים את נרות החנוכה". ... סוף!

פינת ההלכות "מלאכת קוצר"

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ה.

א. אסור לתלוש בשבת אפילו מעציץ שאינו נקוב. (ילקוט יוסף שבת כרך ה עמוד טז)

א. אסור ליטול עציץ מעל גבי קרקע בשבת ולהניחו על גבי יתדות, ואפילו בעציץ שאינו נקוב, וכן להיפך, אסור להוריד עציץ מעל גבי יתדות ולהניחו על הארץ, בין עציץ של עץ, בין עציץ של חרס. ואיסור זה אינו מן התורה, אלא מדרבנן. (ילקוט יוסף שבת כרך ה עמוד יז)

ב. גרעין אבוקדו או שעועית שנותנים אותן בצלוחית מים, והיכו שורשים, אסור להוציאם מהמים בשבת, וכן אסור להניחם בשבת בתוך המים כדי שיכו שרשים. (ואם לא היכו שרשים בלאו הכי יש עליהם דין מוקצה) (ילקוט יוסף שבת כרך ה עמוד כב)

ג. עציץ נקוב שיש בתוכו צמחים, ותלוי בתוך הבית על סלסלה של חוטים, מותר לעבור תחת העציץ בשבת, ואין לאסור מחשש שמפסיק את היניקה מהקרקע. (ילקוט יוסף שבת ה עמוד כד)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאווג וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבחון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.asef@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"